

VRASJE TE PARASHIKUESHME

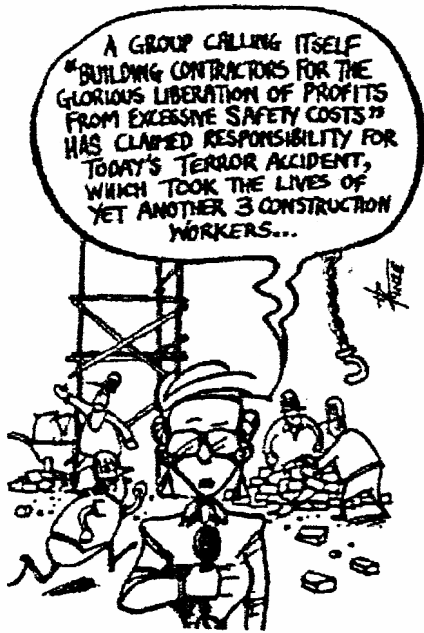
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ

ένος πρότυπος οικισμός 2 τετρακτιών

HARROJME TË GJITH ATË QË PAGUAN ME
GJAK ENDRAT E NIE JETE ME TË MIRE
NUK I FALIM

HE ZABEBAEM
...n 10.000 ZABEBAEM

4 NEKROI
TE TYRENIK

OMEGA POR AT ÇALTO
KËNËTË E PËRQANBOL
OIKONOMIN YPER TË ENDOHË
KËNËTË E PËRQANBOL
TO YPERQANBOL KËNËTË E
KËNËTË E PËRQANBOL
POY PROKINËTË TO ENDOHË
NË OIKONOMIN

Θεσσαλονίκη 19 Γενάρη '03. Εμπρηστική επίθεση με 55 συνολικά "γκαζάκια" έγινε σε εργοτάξιο κόμβου της περιφερειακής οδού της Θεσ/νίκης. Εννέα από τα μηχανήματα της κατασκευαστικής εταιρείας καταστράφηκαν από τις φωτιές ολοσχερώς. Την ευθύνη για την επίθεση ανέλαβε αργότερα ο πρωτοεμφανιζόμενος "Μαχόμενος Οικολογικός Ακτιβισμός", με τηλεφώνημα σε απογευματινή εφημερίδα: "Οι καταστροφές είναι πολύ μεγαλύτερες από αυτές που αναφέρει η Αστυνομία (...) Αυτοί που έκαψαν το δάσος (σ.σ. του Σείχ Σου) πριν μερικά χρόνια, σήμερα συνεχίζουν το έργο τους, κάνοντάς το οικόπεδα και δρόμους για τις ανάγκες της οικονομίας και του εμπορίου τους. Το ρεφορμιστικό οικολογικό κίνημα δεν μπορεί να τους σταματήσει".

ЭТО ПРЕСТУПЛЕНИЕ ПРОТИВ РАБОЧИХ

ЭТО ПРЕСТУПЛЕНИЯ ПРОТИВ ВАШЕГО КЛАССА

ΜΙΑ ΑΙΜΑΤΗΡΗ ΑΠΕΡΓΙΑ ΤΟ 1916 ΣΤΗΝ ΣΕΡΙΦΟ

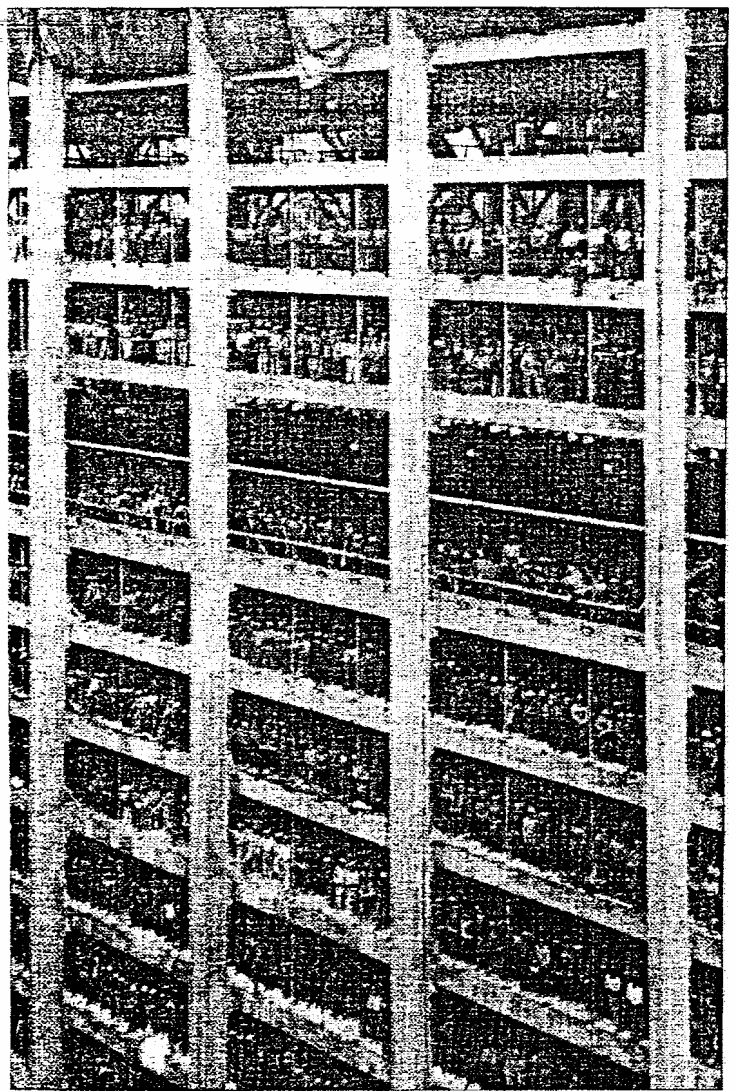
Εισαγωγή

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί την αφήγηση του παλαιωμένου Σερισιώτη μεταλλωρύχου Πέτρου Διβάνου καταγεγραμμένη από τον δημοσιογράφο Φοίβο Οικονομίδη και αναφέρεται στην μεγάλη ενσπλη απεργία που έσπασε στα μεταλλεία της Σέριφου τον Αύγουστο του 1916.

Η σπουδαιότητα εκείνης της μαχητικής έγκειται στο γεγονός ότι, για πρώτη φορά στην Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος, οι εργάτες μεταλλωρύχοι κατέγραψαν τις Αρχές και πήραν στα χέρια τους την τοπική διοίκηση, βάζοντας στη βάση της μια δική τους επιτροπή. Η επιτροπή είχε κανονίσει τις υποθέσεις των κατοίκων και ασκούσε εξουσία. Ήταν ένα είδος πρωτότυπου εργατικού «σοβιέτ» που είχε γεννηθεί αυθόρμητα στο μικρό Κυκλαδοπούλει, ένα χρόνο πριν από την ρωσική Οκτωβριανή Επανάσταση.

Βέβαια, η τότε κυβέρνηση δεν ανέχτηκε για πολύ αυτήν την κατάσταση, θύροβλημένη από την «ανταρσία» των μεταλλωρύχων, έστειλε στο νησί ένα ισχυρό απόσπασμα χωροφυλακής για να καταπνίξει το κίνημα. Ωστόσο, από την άγρια σύγκρουση που επακολούθησε, κερδισμένοι βγήκαν τελικά οι εργάτες. Πέταξαν πολλά σημαντικά οφέληματα, με κορυφαίο την καθιέρωση της οκτάωρης απασχόλησης— αλλά το τίμημα της υπαγωγής τους οπληξε βαρύτερο και από τις δύο πλευρές: 4 νεκροί και 34 τραυματίες από την πλευρά των εργατών και 4 νεκροί χωροφυλάκες— ανάμεσα τους κι ο μόνιμος Χρυσάνθος— και κάπου 30 τραυματίες από την κυβερνητική πλευρά.

Η μαχητική συνεπής του Πέτρου Διβάνου που έζησε από κοντά τα γεγονότα, δεκαετήχρηστο τότε πωληματούχος μέσος στις συνάες— έχει την αξία του ντοκουμέντου και προσθέτει μια νέα σελίδα στην Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος.

Οι προγενέστεροι μεταλλωρύχοι της Σέριφου— όπως ανιστορούσαν οι συνάδελφοι που εβρήκαμε στην εποχή μας— εδούλευαν στα έγκατα της γης σαν σκλάβοι αξιοθρήνητοι.

Εργάζονταν ολόκληρη την ημέρα από τα χαράματα. Και το βράδυ ο καθένας σήκωνε ένα ζεμπίλι μετάλλευμα και το πήγαινε μια ώρα δρόμο—από τις Μαύρες Σπηλιές ως το βορειοδυτικό μέρος του νησιού, τον Αβυσσαλό— για να τους δώσουν μια φέτα ψωμί...

Κατά το 1880, παρουσιάστηκε στο νησί, σαν νέος επινοικιαστής των μεταλλείων, ο Γερμανός Αιμίλιος Γκρόμαν, που ήταν και διευθυντής στις εκμεταλλεύσεις του Λαυρίου, και άρχισε τα συνηθισμένα του επιχειρηματία: να δουλεύουν ασταμάτητα οι εργάτες, να βγάζουν μπόλικο μέταλλο, να το στείλουν στο εξωτερικό, να το περάσουν στην υψικάμινο, να το κάνουν σίδερο, να το πουλήσουν σε καλή τιμή κι από τα λεφτά που θα πιάσει να πληρώσει τους εργάτες. Έτσι, ο καημένος ο εργάτης, απελπισμένος από την πολυμελή φαμίλια του, δούλευε τέσσερεις και πέντε μήνες για να πάρει κάτι έναντι, να πάει να πληρώσει το φούρνο για να του δώσει τον επιούσιο να ζήσουν τα μικρά παιδιά που είχε. Κι αν κάποιος τολμούσε να πει κουβέντα, την άλλη μέρα ήταν χωρίς δουλειά. Η ανεργία ήταν μόνιμη στο νησί κι ο εργάτης ζούσε πάντα με το φοβέρισμά της.

Όσο για την αστυνομία, ας μη τα χαρχαλεύουμε γιατί σκυλοβρωμάνε. Ποτέ δεν είδε τον εργάτη με καλό μάτι. Κι όταν πήγαινες καμιά φορά να παραπονεθείς για κάτι κακό που σου συνέβαινε,

σου γύριζαν την πλάτη και σ' έδωχναν, γιατί ο αστυνόμος είχε «φακελάκι» από τον εργοδότη του.

Πριν ακόμη ξημερώσει, έπρεπε να είσαι στη θύρα της στοάς. Αν ήσουν εκεί, Αργυρούσε δύο λεπτά. Ο απιστάτης σου έλεγε: «Φύγε κι αύριο να έρθεις νωρίς».

Κι έφουγες ο ταλαίπωρος δύο ώρες δρόμο να πας πίσω στο σπίτι σου και την επομένη να φύγεις δύο-μιστή ώρα νωρίτερα για να φτάσεις έγκαιρα στο εργοτάξιο και να μην πάθεις ότι έπαθες την προηγούμενη. Αυτά τα δικαιώματα είχαν τότε οι επιχειρηματίες από το κράτος. Όπως και σήμερα μια τέτοια γραμμή κρατάνε, γι' αυτό και γυρεύουν να καταργήσουν τους εργατικούς νόμους και να κερματίσουν τους νόμους της σκλαβιάς...

Κατά το 1912, ήρθαν εις την Σέριφον από το Λαύριο μερικοί εργάτες, καταγόμενοι από τον Μήλο, που είχαν εδώ τους γονείς τους εργαζόμενους στα μεταλλεία. Έπιασαν κι αυτοί δουλειά εδώ. Αλλά από την πρώτην ημέρα διαπίστωσαν πολλές αυθαιρέσεις στην συμπεριφορά του εργοδότη. Το βράδυ της άλλης ημέρας, ήταν στους άλλους συναδέλφους: «Γιατί, συνάδελφοι, να δουλεύουμε εδώ 12 και 14 ώρες, ενώ ο νόμος είναι να δουλεύουμε 8».

Όλοι βρήκαν σωστή την παρατήρηση των νυν-ορμμένων και συμφώνησαν να ζητήσουν την απομείνη δουρη εργασία, όπως γινόταν και στο Λαύριο. Πήλιν όμως, όταν είπαμε στον Γκρόμαν για δουλειά, ζήτησε καυστικό δικασμένο από το Πρωτοδικείο. Εμείς δεν είχαμε. Και για να μας καταπιέσει, σκόλασε μια ομάδα εργατών κι άρχισε για τους

άλλους, ιδίως για εκείνους που μιλούσαν, μια ζωή πιο σκληρή και πιο απάνθρωπη. Εμείς βεβαίως, ήπαιοι από συνδικαλισμό, με αγωνία ρωτούσαμε να μάθουμε τον τρόπο για να οργανωθούμε. Αλλά τίποτα δεν καταφέραμε και τα χρόνια κυλούσαν. Πσκαν «ω του θαύματος!» - το 1916, ένας συμπαλιός μας, ο Κωνσταντίνος Σπέρας, ήλθε εις την Σέρφον, καλώς εξοπλισμένος, ίδρυσε καταστατικόν' και δήλωσε στις Αρχές και στην Εταιρεία ότι ο εργάτης από αύριον θα δουλεύει 8ωρον εργασία, και όχι 14ωρον, διότι έτσι ορίζει ο νόμος.

Ο εργοδότης βεβαίως δεν το εδέχθη, και εμείς κατεβήκαμε σε απεργία. Σε ολίγας ημέρας, ήλθε το φορτηγόν για να φορτώσει μεταλλείον για το εξω-

τερικό. Εμείς αμέσως φρουρήσαμε το μεταλλείον και ζητήσαμε να μας δώσει 30 λεπτά κατά βαγόνι - ενώ μάς έδινε μόνο 13 λεπτά - και 8ωρον εργασία.

Ο εργοδότης, αντί να έλθει εις κατανόηση με το σωματείον, ζήτησε την επέμβαση της κυβέρνησης, κι εκείνη του έστειλε έναν μοίραρχο με πολλούς χωροφύλακες να μας διαλύσουν.

Έφτασε, λοιπόν, ο μοίραρχος Κυριακή πρωί στο λιμάνι, και βγήκε στην αποβάθρα με γυνό το σπαθί στον ώμο. Χωρίς να πάρει ανάσα ξεκίνησε τροχάδην για το Μεγάλο Λιβάδι, τρειςμιση ώρες δρόμο, με φοβέρες καθ' οδόν ότι θα έδανε τούς ξυπόλητους Σερφιώτες και θα τους μάρκαρε. Όταν κόντεσε στο χωριό, εβρήκε δυό ζώα φορτωμένα μ' αλεύρι που πήγαιναν να βγάλουν ψωμί για τους απεργούς. Τζάλλος σκίζει με το σπαθί τισ τα σακιά και χύνεται το αλεύρι στο χώμα. Πιο κάτω εβρήκεν έναν γέρο που μόλις είχε φέρει σπίτι του χαρδ- κλαδα, για να ψήσει το δικό του ψωμί, και του κήρε τα σκονιά...

Φθάνοντας στο Μεγάλο Λιβάδι, τράβηξε ολόγισια στα γραφεία της επιχειρήσεως όπου το σκυλολάι του Γκρόμαν τον κατιτύπισε σε όλα τα καθέκαστα. Ύστερα ελήγε στον σταθμό και κάλεσε τον πρόεδρο του σωματίου με το συμβούλιο, τάχα για να κουβεντιάσουν, μα εκείνος τούς δηλώνει ότι είναι κρατούμενοι και τούς κλείνει σ' ένα δωμάτιο. Τέτοιος άτιμος ήταν! Κι αφού πρόσταζε έναν ανθυπομοίραρχο να τούς φυλάει, κατέβηκε χαρούμενος στην πυραλία. Εκεί διέταξε τούς χωροφύλακες να γεμί- σουν τα όπλα και τούς παρέταξε εφ' ενός ζυγού κοντά στην αποβάθρα. Εμείς τότε που ήμασταν

μαζεμένοι, πήγαμε πλησίον του. Μας λέει: «Γιατί ήρθατε κοντά μου;». Του απαντήσαμε: «Πήθαμε για ν' ακούσουμε καλύτερα τι θα μας πεις».

Τότε αγριαμένος, μάς φωνάζει: «Να φύγετε μακριά κι εγώ θα μιλήσω δυνατά για να μ' ακούσετε». «Εμείς από 'δω δεν φύγουμε», τού λέμε, «διότι φρουρούμε την περιουσία μας! Εμείς εξορύξαμε το μεταλλείο, εμείς θα το φορτώσουμε!». Μας απάντησε: «Έχω εντολή να σας ποροβλήσω αν δεν φύγετε...». «Εμείς είμαστε φρουροί της περιουσίας μας», τού ξαναλέμε, «Είμαστε παιδιά του Βαλκανι- κού Πολέμου και της Αρμης της Θεσσαλονίκης!».

Τότε αυτός βγάζει το ρολόι από το τσεπάκι του παντελονιού του και μας λέει: «Σας αφήνω 5 λεπτά διορία να 'πιστοχωρήσετε». Και βάζοντας το ρολόι στη θέση του, τραβάει εν τω άμα το πιστόλι του και σκοτώνει τον Θεμιστοκλή Κουζούση, νεόνυμφο!

Αυτό ήταν.

Αστραπιαίως του 'ρχεται η πρώτη ξυλιά και χάνει το πιστόλι του. Έξιλλος από το συμβάν, τρι- βάζει το σπαθί του και τρυπάει τον Ανδρέα Γαλανό στο πόδι. Από 'κει και πέρα δεν μπόρεσε νι κάνει τίποτα, μέχρι που τον άρπαξαν οι γυναίκες και τον πέταξαν εις την θάλασσαν, όπως, εν συνεχεία, και τον Τριανταφύλλου, τον αστυνόμο της Χώρας, που εσκοτώθη μέσα στην θάλασσα από τις πέτρες που τού 'ρχναν κατακέφαλα οι γυναίκες. Κι ένας άλλος χωροφύλακας, που εσκοτώσε τον Μιχαήλ Ζωΐλη, έπαθε τα ίδια και χειρότερα.

Μέσα σ' εκείνη την αναμπουμπούλα σκοτώνον- νται άλλοι δυό Σερφιώτες, ο Μιχαήλ Μητροφάνης και ο Νικόλαος Πρωτοπαππάς από αδέσποτες ντου- φεκίες που έφεταν από τα γραφεία της επιχειρή- σεως. Γυρίζουν τότες οι εργάτες και ζώνουν τα γραφεία για να καταστρέψουν το μικρόβιον που ήτο φωλιασμένον εκεί μέσα. Βλέποντας τον κίνδυνο για χειρότερα, ο παππάς της περιφέρειας Ιωάννης Ρώτας, τρέχει στον σταθμό και φωνάζει στον ανθυ- πομοίραρχο: «Βγάλτε τον πρόεδρο του σωματίου και το συμβούλιο, διότι οι απεργοί θ' ανατινάξουν τις αποθήκες και θα καούμε όλοι!».

Έτσι αφέθηκε ελεύθερος ο Κωνσταντίνος Σπέρας με όλο το συμβούλιο και ειρήνευσε η κατάσταση. Ενώ έπρεπε να καίγονταν και τα γραφεία για να καεί και το μικρόβιο. Γιατί ο κάθε επιχειρηματίας που έρχεται, βρίσκει το μικρόβιο εκεί μέσα και μ' αυτό συμβαδίζει.

